

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 16908/2024
30.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић и Јасмине Симовић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Соња Форгић адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Гордана Јовановић адвокат из ..., ради престанка издржавања, и по противтужби тужене ради утврђења права на продужење издржавања, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 191/24 од 10.04.2024. године, на седници одржаној дана 30.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 191/24 од 10.04.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П2 35/22 од 27.11.2023. године, ставом првим изреке, усвојен је примарни тужбени захтев тужиоца-противтуженог. Ставом другим изреке, утврђено је да је дана 09.03.2020. године престала обавеза супружанског издржавања тужиоца-противтуженог АА према туженој-противтужиљи ББ, утврђена пресудом Основног суда у Сомбору П2 560/15 од 05.04.2016. године, а измењена пресудом Основног суда у Сомбору П2 5/17 од 24.04.2017. године, која је преиначена пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 435/17 од 30.08.2017. године, којом је тужилац-противтужени обавезан да плаћа 25% своје пензије на име издржавања бивше супруге. Ставом трећим изреке, одбијен је противтужбени захтев којим је тужена-противтужиља тражила утврђење права на продужење издржавања од стране тужиоца-противтуженог на начин утврђен пресудом Основног суда у Сомбору П2 5/17 од 24.04.2017. године и пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 435/17 од 30.08.2017. године, док за то постоје законски услови.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 191/24 од 10.04.2024. године, ставом првим изреке, одбијене су жалбе парничних странака и потврђена пресуда Основног суда у Сомбору П2 35/22 од 27.11.2023. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене-противтужиље за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...10/23), и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, нити су учињене друге битне повреде поступка које могу бити ревизијски разлог. Чињенично стање је правилно утврђено и на исто је правилно примењено материјално право.

Према утврђеном чињеничном стању, тужена је након развода брака поднела тужбу дана 09.03.2015. године ради супружанског издржавања. Поступак је окончан пресудом Основног суда у Сомбору П2 560/15 од 05.04.2016. године, којом је обавезан овде тужилац АА да на име издржавања бивше супруге ББ плаћа месечно 15% од месечног износа своје пензије почев од 09.03.2015. године као дана подношења тужбе док за то постоје законски услови, а највише пет година, а одбијен је тужбени захтев преко досуђених 15% до тражених 40% од месечног износа пензије. Наведена пресуда потврђена је пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 448/16 од 01.08.2016. године. Тужена ББ је против тужиоца АА дана 04.01.2017. године поднела тужбу ради измене одлуке о висини супружанског издржавања, и тај поступак је окончан пресудом Основног суда у Сомбору П2 5/17 од 24.04.2017. године којом је обавезан АА да на име издржавања бивше супруге плаћа месечно 17% своје месечне пензије, почев од дана доношења пресуде па док за то постоје законски услови и то административном забраном на пензији, док је одбијен тужбени захтев преко досуђеног до тражених 50% од месечног износа пензије. Наведена пресуда је преиначена пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 435/17 од 30.08.2017. године, тако што је обавезан АА да поред досуђених 17% плаћа још 8%, укупно 25% од своје месечне пензије од дана доношења пресуде док за то постоје законски услови, док је у преосталом делу првостепена пресуда потврђена. Врховни касациони суд је пресудом Рев 3139/17 од 28.12.2017. године одбио ревизију изјављену против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 435/17 од 30.08.2017. године.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања и одредаба чланова 163. став 1, 2 и 3, 167. став 1. тачка 1. и став 3. Породичног закона, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев основан, а противтужбени захтев неоснован. У конкретном случају издржавање тужене је одређено правноснажном пресудом од 05.04.2016. године почев од 09.03.2015. године па док за то постоје законски услови, а највише пет година. Касније донетим пресудама измењена је само висина издржавања, што је све било у року од пет година од одређивања трајања издржавања супружника. Рок из члана 163. став 2. Породичног закона је по сили закона истекао 09.03.2020. године, јер је истекло време трајања издржавања, на који начин је издржавање престало. Истеком тог рока, без захтева за продужење издржавања, који се мора поднети до истека рока од пет година, издржавање не може бити продужено, јер престаје по сили закона самим истеком времена трајања и не може се поново остварити. Тужена није поставила захтев за продужење издржавања до истека рока од пет година, већ је противтужбу са

захтевом за продужење издржавања поднела тек 06.05.2022. године, услед чега је њен противтужбени захтев неоснован.

Другостепени суд је прихватио разлоге првостепеног суда и правну аргументацију, налазећи да је чињенично стање потпуно и правилно утврђено и да су правилно примењене одредбе Породичног закона.

По оцени Врховног суда, правилно су поступили нижестепени судови када су усвојили тужбени захтев тужиоца, а одбили противтужбени захтев тужене.

Неосновано се у ревизији наводи да су нижестепени судови погрешно применили одредбе Породичног закона у погледу рачунања рока трајања издржавања, да су рок од пет година рачунали од дана доношења прве пресуде а занемарили све касније донете пресуде, да су због тога погрешно закључили да је супружанско издржавање престало 09.03.2020. године, и да због тога нису ценили доказе у прилог навода тужене за продужење издржавања.

Одредба члана 163. став 2. Породичног закона прописује да издржавање супружника после престанка брака не може трајати дуже од пет година. Одредба члана 167. став 1. тачка 1. истог Закона прописује да издржавање престаје када истекне време трајања издржавања. Према одредби члана 163. став 3. Породичног закона изузетно издржавање супружника по престанку брака може се продужити и после истека рока од пет година, ако нарочито оправдани разлози спречавају супружника повериоца издржавања да ради. Услов за примену ове одредбе јесте да је захтев за продужење издржавања поднет пре истека рока од пет година. Имајући у виду цитиране законске одредбе и утврђено чињенично стање, правилно су нижестепени судови закључили да је рок из члана 163. став 2. Породичног закона за трајање издржавања тужене од стране тужиоца истекао 09.03.2020. године, на који начин је издржавање престало по сили закона. Како је тужена захтев за продужење издржавања поднела по истеку овог рока, подношењем противтужбе 06.05.2022. године, правилно је примењено материјално право када је тужбени захтев усвојен, а противтужбени захтев одбијен.

Стога су сви ревизијски наводи, којима се у суштини понављају наводи изнети у жалби тужене, оцењени као неосновани.

Због изнетих разлога, применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**